

Kommittédirektiv

Inrättande av en ny myndighet för
folkhälsofrågor

Dir.
2013:33

Beslut vid regeringssammanträde den 21 mars 2013

Sammanfattning

En särskild utredare ska förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet för folkhälsofrågor, Folkhälsomyndigheten, i enlighet med de överväganden som anges i propositionen En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet (prop. 2012/13:116). Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att den nya myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2014.

Uppdraget ges med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar.

Uppdraget ska delredovisas senast den 19 april 2013 och senast den 13 september 2013 samt slutredovisas senast den 31 december 2013.

Bakgrund

Statens vård- och omsorgsutredning överlämnade den 15 maj 2012 sitt slutbetänkande Gör det enklare! (SOU 2012:33). Utredningens uppgift var att se över hur staten genom sina myndigheter kan verka för ett långsiktigt hållbart vård- och omsorgssystem, bland annat med fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser i syfte att främja hälsa och minska ohälsa och framtida vårdbehov samt för att åstadkomma en jämlik vård och omsorg i hela landet.

Utredningen pekade särskilt på det ökande behovet av nationell samordning av och ett tydligare statligt stöd för kunskapsstyrningen i en sektor som involverar flera huvudmän, professioner och andra aktörer. Utredningen lade i sitt arbete central vikt vid vård- och omsorgssektorns utmaningar i dag och i framtiden och de krav som dessa utmaningar ställer på den statliga myndighetsstrukturen. När det gäller folkhälsoområdet konstaterade utredningen att dess struktur och organisering präglas av en bred ansats. Styrningen och ansvarsfördelningen inom detta område bygger på att samhället som helhet, och inte enbart vård- och omsorgssektorn, har ett ansvar för människors hälsa. Det innebär att den nationella politiken inriktas mot fler övergripande frågor som har betydelse för folkhälsan.

Regeringen har påbörjat en förändring av myndighetsstrukturen som i vissa delar sammanfaller med vård- och omsorgsutredningens förslag. Förändringen genomförs stegvis. I ett första steg bildas den 1 juni 2013 en ny tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst, Inspektionen för vård och omsorg. Det andra steget innebär att Apotekens Service AB den 1 januari 2014 ombildas till en myndighet för hälso- och vårdinfrastruktur. Det tredje steget utgörs av inrättandet av en ny myndighet för folkhälsofrågor med syfte att förbättra förutsättningarna för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete inom folkhälsoområdet.

Regeringens överväganden

Den nya myndigheten, Folkhälsomyndigheten, ska inrättas den 1 januari 2014 i enlighet med de överväganden som anges i propositionen En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet (prop. 2012/13:116). Det innebär att de uppgifter som Statens folkhälsoinstitut (FHI) och Smittskyddsinstitutet (SMI) i dag ansvarar för överförs till den nya myndigheten. Till myndigheten förs även Socialstyrelsens uppgifter inom områdena folk- och miljöhälsorapportering, inom ramen för miljömålsarbetet samt vissa av de uppgifter som Socialstyrelsen har i dag enligt miljöbalken, plan- och bygglagen (2010:900) och andra författningar inom dessa områden. Förändringen

innebär att FHI och SMI avvecklas och upphör den 31 december 2013.

Genom sammanslagningen förbättras förutsättningarna för ett mer effektivt kunskapsbaserat arbete inom folkhälsoområdet. Förändringen väntas ge ökade förutsättningar att angripa folkhälsofrågorna samlat och integrerat och utveckla formerna för ett kunskapsstöd som leder till att effektiva och verksamhetsnära metoder får praktiskt genomslag hos ansvariga huvudmän. Den förväntas även öka möjligheterna för Sverige att på ett mer effektivt sätt delta i samarbetet inom EU och i det internationella samarbetet inom området.

En utgångspunkt för organisationsförändringen är att verksamheternas lokalisering inte ska förändras i relation till vad som gäller i dag. Det innebär att den nya myndigheten ska bedriva verksamhet både i Östersund och i Stockholmsområdet. Eftersom en viktig del i utvecklingsarbetet är att skapa förutsättningar för en bättre samordning och en mer effektiv styrning kan förändringar av vilka uppgifter som genomförs i Östersund respektive i Stockholmsområdet bli aktuella. En utgångspunkt i det fortsatta arbetet är att organisationsförändringen inte ska leda till minskad statlig verksamhet i Östersund.

Myndigheten ska vara en enrådighetsmyndighet med insynsråd.

Den nya myndigheten bör anslutas till Statens servicecenter och till de administrativa tjänster som servicecentret kan erbjuda. För att inte försvåra bildandet av myndigheten kan dock denna verksamhet behöva stanna kvar i myndigheten under en övergångsperiod.

Verksamheten ska präglas av effektivitet. På kort sikt bedöms förändringen varken leda till ekonomiska besparingar eller ökade kostnader. På längre sikt kan effektiviseringar förväntas uppstå.

Uppdraget

Utredaren ska förbereda och genomföra bildandet av Folkhälsomyndigheten i enlighet med de överväganden som anges i

propositionen En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet (prop. 2012/13:116).

Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att den nya myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2014.

Uppdraget ges med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar.

Utredaren ska:

- lämna förslag om överföring av resurser från Socialstyrelsen till den nya myndigheten,
- lämna budgetunderlag för perioden 2014–2017,
- lämna förslag till förordning med instruktion för myndigheten,
- lämna förslag till författningsändringar med anledning av de uppgifter som den nya myndigheten tar över från Socialstyrelsen enligt regeringens överväganden enligt ovan,
- se över behovet av ytterligare materiella författningsändringar med anledning av organisationsförändringen och lämna förslag till de ändringar som krävs,
- lämna förslag till regleringsbrev för myndigheten,
- förbereda anslutningen av den nya myndigheten till det statliga redovisningssystemet och lägga upp redovisningsplaner,
- förbereda anslutning av den nya myndigheten till Statens servicecenter och de administrativa tjänster som centret erbjuder,
- ingå nödvändiga avtal för den nya myndighetens räkning,
- bedöma vilken kompetens som är nödvändig för den nya myndighetens verksamhet,
- besluta om myndighetens organisation och lämna förslag till arbetsordning och arbetsformer,
- besluta om verksamhetsplan och budget för myndigheten för 2014,
- besluta om bemanning liksom i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter,
- bemanna myndigheten med beaktande av 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd,

- fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Inför beslut om organisation och bemanning ska utredaren särskilt beakta att verksamheten ska lokaliseras både till Östersund och till Stockholmsområdet, vilket har betydelse för såväl bemanningen av myndigheten som eventuella omställningskostnader.

Uppdragets genomförande och tidsplan

Utredaren ska samråda med FHI, SMI, Socialstyrelsen, Statens servicecenter, Ekonomistyrningsverket och Arbetsgivarverket. Utredaren har även möjlighet att samråda med övriga berörda myndigheter och organisationer.

Utredaren ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Utredaren ska löpande hålla Regeringskansliet (Socialdepartementet) underrättat om arbetet.

Utredaren ska senast den 19 april 2013:

- lämna förslag om överföring av resurser från Socialstyrelsen till den nya myndigheten,
- lämna budgetunderlag för perioden 2014–2017.

Utredaren ska senast den 13 september 2013 till Regeringskansliet (Socialdepartementet) lämna förslag till instruktion för myndigheten samt andra författningsändringar.

Utredaren ska senast den 15 oktober 2013 till Regeringskansliet (Socialdepartementet) lämna förslag till regleringsbrev för myndigheten.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 december 2013.

(Socialdepartementet)